

Ese de dóve ori in septemana:

Joi-a si Dominec'a.

Pretiulu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
 „ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
 „ patrarin de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
 „ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze do dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.
 Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. óra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretinlu publicatiuniloru se se anticipe

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALE.

Nr. 1542. Pres.

Comisiunea sinodala, ce are a se intruni la Temisióra spre a intrá in desbateri asupr'a locului si modului de administratiune a fondurilor comune, conformu dorintiei descoperite din partea unoru membrii comisiunali va avé a se intruni la locul destinat in Temisióra nu in 12/24. precum se avisase de aici sub 2. Novembre a. e. Nr. 1430. Pres. ci Dumineca in 9/21. Decembre a. e. in órele nainte de médiadi. Cea ce in contielegere cu Preasanti'a Sa Domnulu episcopu diecesanu alu Caransebesiulai, respectiviloru se face cunoscutu.

Aradu, 26 Noembre, 1873.

Vicariulu episcopescu dela Consistoriulu eparchialu din Aradu.

Mironu Romanulu,

Arhimandritu.

PARTE NEOFICIALE.

Érasi a dou'a alegere a preotiloru.

(respunsu la „Resunetulu“ dlui D. Pop'a, din nr. 58. alu „Luminei.“)

In numerulu 55 alu acestui organu, am tractatu despre stramutarea preotiloru dela o parochia la alt'a, séu cum am numit'o in limbajulu constitutionalu, despre a dou'a alegere a preotiloru.

Cestiunea fiindu pura canonica, in resolvirea ei m'am folositu numai de canóne. Fi-voiu datu eu canóneloru intielesulu loru genuinu, ori ba, publiculu cetitoriu a fostu si este in dreptu a dejudecá. N'am avutu, nici am u, pretenti'a de omu iscusitu, cu atátu mai pucinu de infalibilu; totusi, mi se pare, cestiunea n'a remasu togmai fora efectu. Chiar déca in meritulu ei n'asi fi ajunsu unu resultatu positivu, inca am castigatu ceva: am datu oca-siune clerului nostru a se ocupá de dens'a, ca parte indreptatita, si a delibera asupra ei, dupa cum pretinde santiani'a canóneloru.

M'am bucuratu fórté, candu am aflatu de „Resunetulu“ dlui D. Pop'a, crediendu a fi lamuritu in câtva, cestiunea cea atátu de gingasia si noua; insa directiunea ce a luat'o nu duce togmai la scopu; pentru aceea am creditu de necesariu, a cercá de nou, déca: este concesu preotiloru a se mutá dela parochiele loru la altele?

Inainte de ce asi veni ad rem, voiu se facu pucine observari la articulu dlui Pop'a.

Dsa afirma, cá usulu canóneloru apostolesci a duratu numai in seclulu alu treilea. Acestu asertu taie aduncu in valórea si autoritatea canóneloru apostolesci, care

nainte de secolulu alu treilea nici s'au potutu ridica la recunoscintia generala, ma in unele parti abia in seclulu V a ajunsu la cunoscintia.

Mai eronata este parerea, cumca „principiulu, care intr'unu soboru, nu se poté redica la valóre de „dogma“ ori ce natura, pentrucá in prass'a sobóreloru nu-i aflámu basa, fiindu mai dedati a crede cá, canónele se sanctionau numai decátu in sinodulu, care le si aducé, urmandu de sine promulgarea loru in tóte provinciile bisericesci reprezentate in sinodu.

Canónele apostolesci sunt ogind'a fidela a disciplinei bisericesci din timpii apostoliloru, de aceea mai multe sínóde in lucrarile loru au si surcesu pe urm'a aceloru canóne. Insa intielesulu can. 18 nu este, care lu-dá dlu Pop'a, ci acel'a, care eu l'am datu. Candu cinev'a de fric'a góneloru parasesce parochi'a sa, nu face stramutare volnica, deci nu póte cadé sub reprehensiunea canonului apostolescu si niceeanu. Acést'a se vede apriatu din can. 18 dela Trull'a, in care aflámu: *Clericiloru celoru ce din ans'a persecutiunei barbare, séu din caus'a ori carei intemplari au emigratu, dupa ce a incetatu persecutiunea séu alta intemplare, pentru care au emigratu, li demandámu, ca érase se se reintórca la bisericile loru.* Asiadara „Ioanu Tunsu“ din Transilvani'a ca sa scape de persecutiune, erá silitu a trece la alta parochia in Banatu, cea ce n'a facut'o cu volnici'a, pentrucá canonulu nu poftesce dela cineva mórtea, potendu-o evita, fora vatemarea credintiei crestinesci; insa densulu in intielesulu canonului citatu, dupa incetarea persecutiunei, trebuiá a se reintórce la parochi'a s'a din Ardélu, pe care sa hirotonitu.

Intru adevéru, istori'a inca ni póte infacisiá date de pe terenulu administratiunei bisericesci; totusi in cestiuni canonice ea nu póte inlocui dreptulu canonicu, cu atátu mai pucinu dovedile istorice potu inlocui pre cele canonice. — Desi la §-lu 223 din Istori'a bisericesca alui Siagun'a, se dice cá, in sinodulu dela Antiochi'a, localu alu cincilea „s'a asiediatu modulu trecerei dela o parochia la alta“, nu trebue intielésa stramutarea din cestiune, ci trecerea din o eparchia la alt'a; adeca trecerea de sub jurisdictiunea unui episcopu sub jurisdictiunea altui'a. Si pana astadi inca se póte observá in biserice'a nóstra, cá clericului, fia ca directu se preotiesca in alta eparchia, ori ca acolo se studieze si teologi'a, i trebuescu nesmintitu scrisori recomandátorie si pacinice dela episcopulu seu canonicu, fora de cari elu nu póte fi primitu de altu episcopu dupa can. 7 dela Antiochi'a: *Nime din straini fora scrisori pacinice se nu se primésca.* In acést'a se cuprinde apoi modulu trecerei intielesu de Sagun'a in Istori'a sa; dar' intre canónele sinodului antiochianu, unu singuru canonu macar n'am aflatu, care se permita stramutarea preotiloru, din contra in can. 3 am aflatu analogi'a cea mai perfecta cu can. 15 apost. si 15 niceanu.

Daca santele canóne statorescu astfelu raportulu dintre parocu si parochia, episcopu si eparchia: in timpulu acest'a, candu interesele particulari ducu unu óresi-care rolu, n'avemu ce ne mirá, vediendule alterate chiar de preoti, cari altcum, dupa pusetiunea loru sunt chiamati togmai a le aperá si aplicá cu rigóre, mai alesu unde abusulu si disordinea incepe a se incuibá. Mutárele preotiloru dupa placu, a deschisu usi'a la feliori da inconvenientie, formate de unu precedente reu pe cont'a libertatii bisericesci; ele nu numai inpedeca cursulu liberu alu aspirantiloru la preotia, ci demulterioru producu si frecárele cele mai mari intre alegatori. Acésta impregiurare mi-a fostu de ajunsu, ca se pasiescu in publicu cu cestiunea stramutarei preotiloru dela parochia la parochia, basandu-mi lucrarea pe mai multe canóne, si mai alesu pe canónulu 6 dela Calcedonu: *Nime se nu se hirotonésca absolutu nici Presbiteru nici Diaconu, nici altu órecine din tagm'a preotiesca, déca celu ce se hirotonesce nu se va numí deosebi pentru biserica vreunei cetati, ori vre unui satu, ori martiriu ori monastiri*. In comentariulu acestui canonu se dice: „Vrendu sinodulu acest'a cu lesnire a oprí mutarile celoru santiti cu hirotonie ce se facu din locu in locu afora de canóne“: etc. ¹⁾

Daca ar fi permisa stramutarea dela o parochia la alt'a, n'asi pricepe canónulu citatu dela Calcedonu si eflusu din acel'a, n'asi pricepe insemnatarea singeliei preotiesci, fora de care preotulu nu i-ar fi iertatu se functioneze, pentrucá numai aceea justifica terenulu canonicu, in care densulu póte functioná si peste care nu póte trece.

Nu fora temeiu daru se oprescu in canóne mutarile preotiloru.

Clericulu prin hirotonirea de preotu, intra in legatura cu parochianii sei, in legatur'a darului, ce se dá lui prin rugatiunea arhieréesca: dumnediescudu daru prohihirescú pe presbiterulu (N.) alu bisericei (N.) scl. „care lucru se vede, cá pelanga celelalte, si acest'a este intaritoriu alu hirotoniei.“²⁾

Din cele dise pana aci invederéza, cá preotulu prin hirotonire investesce poterea jurisdictionala, *poterea de a legá si a deslegá*, numai in anumita parochia si episcopulu numai in anumita eparchia³⁾; ér pre episcopulu „ce a luatu doue eparchii de a dou'a nunta ilu numimu⁴⁾. Cu cátu mai alesu potemu numí de a dou'a nunta pre preotii, cari au luatu doue parochii.

Hirotoni'a, precum vediurámu, are unu caracteru simulu nuntii. Firea ei este atare, încátu nu suferé ca preotulu se pasiesca in legatura cu a dou'a biserica, precum firea preotiei nu iérta preotulu a dou'a nunta; pentru aceea cu dreptu se dice in tilculu can. 14 din Pidalionu: „candu se face mutare, este afora de cuventu si afora de lege“. — Ér ca preotulu se póta functioná legalminte la o adou'a biserica, ar trebui rehirotonitu, inea rehirotoniele precum rebotezarile, sunt oprite in canóne cu depunerea si a celui rehirotonitu si a episcopului, ce l'a rehirotonitu.

Parerea mea in privinti'a mutarei preotiloru, e motivata si prin cuvintele nemuritoriulu metropolitu Siagun'a, care la §-lu 165. din Compediulu de dreptu canonicu, probandu prin canóne incompatibilitatea mutarei Episcopiloru la alte Eparchii, dice cá, prin acele canóne⁵⁾ „se oprescu si preotii si diaconii, a nu se potea stramutá dela locurile loru, spre care sunt hirotoniti, la alte parochii séu diaconii“.

¹⁾ Vedi Pidalionulu.

²⁾ Coment: can. 6. IV. in Pidalionu.

³⁾ Pidalionu pag. 15. Not. 2.

⁴⁾ Acésta restringere nu se referé la darulu preotiei, carele este egalu la toti preotii, ci simplu numai la administrare.

⁵⁾ Can. 1. si 2 dela Sardi'a, la care si eu am facutu provocare in Nr. 55

In fine abstragendu dela canóne eu nu tienu nici de demnu nici de cuviintiosu statulu preotiescu muta rile ce de presinte sunt la ordine; ma le affu chiar periculóse pentru liniscea interna a bisericei. Preotulu in poterea misiunei sale trebue se fia modelulu abnegarei si alu modestiei cautandu mai pre sus de tóte binele bisericei, la care s'a angagiata a conlucrá din propri'a convictiune. Nu ar trebui urmátu dara unu obiceiú atátu de reu, care se contrariiaza cu principiulu evangelicu: *mergandu invetiati tóte némurile*. Preotii nostri prin mutarile loru se paru a alterá acestu principiu santu. Ei denéga invetiatur'a dumnediesca chiar neamului carui'a si densii apartienu, denéga invetiatur'a loru credintiosiloru nostri cu pucine midilóce materiale, aducendu astfelu urmarile cele mai funeste in biserica ortodosa, *decadintia morala si proselitismulu bisericescu*. Cine nu vede cá, contrarii ortodossiei, vor se aiba oca siunea binevenita ca se intre in staululu turmei parasite de pastoriu? Ierarchi'a va fi cu priveghiare totudeuna, si nu va suferi ca preotii spre detrimentulu poporului credintiosu se-si plínésca poftelu loru prea esagerate. *Fiti intielepti ca sierpii!*

Vincentlu Mangra.

Adnesse la instructiunea consistoriala pent ru inspectorii cercuali, *)

din 15. nov. 1873. Nr. 1477/347. scl.

A.

Cerculariulu ministrului de cultu si de invetiamentu, cu datulu 10. decembre 1872. Nr. 32,488, trimisutu tuturoru jurisdictioniloru (comitatelor, orasielor scl.)

De la introducerea articulu de lego 38. din 1868., ministeriulu, ce sta sub conducerea mea, s'a nisuitu din rosputeri a delaturá tóte greutatile ce inpedeca invetiamentulu popularu, si totodata a facutu tóte dispusetiunile legali pentru ossecutarea acestei legi. Straduintiele, purcese din acésta lego, au degiá inca acum, rezultate visibile, totusi acésta afacero este de presentu numai in stadiulu primu alu desvoltárii sale; in calca desvoltárii sale i stau si acum'a pedeci, cari precum se pare, numai prin rignós'a aplicare a dispusetiuniloru legii se vor puté pestrece.

Diet'a a voitu se spriginésca acésta lego si cu ajutoriulu altoru legi; asia puntulu f) din §. 22. alu articulu de lege 18. din 1871. ordinéza: cumca comun'a este indetorata a se ingrigi de scolile salo si de alte asemene institute; totu asia §§. 40. 42. c), 44. 70. si 87. d.) din articulu de lege 8. de la 1872. (legea de industria) prin regularea invetiamentulu pentru invetiacei de industrii, vine intr'ajutoriulu legii de invetiamentu, cari ordinatiuni tóte dovedescu, cumca legelatiunea nu numai este petrunsa de important'a causoi, ci se si straduesce se asecuré legii resultatú si efectú.

Organele, ce sunt anumite pentru innaintarea invetiamentulu, precum sunt, pentru scolile confesionali: autoritatile locali si superióre ale comunitatiloru confesionali; pentru scolile comunali: scaunele scolare, senatele de scóla comitatense, inspectorii cercuali de scóle, — in celea mai multe casuri, numai asia potú castigá validitate numiteloru dispusetiuni ale legii, daca acelea organe recurgu la spriginulu oficiale alu jurisdictioniloru in casu candu obsérva leneviri si renitintia intru esecutarea numiteloru dispusetiuni.

Organele legali, anumite mai sus, caror'a li s'a incredintiatu regularea invetiamentulu popularu, de la aducerea legii de invetiamentu pana astadi au recursu a dese ori la jurisdictioni pentru spriginulu necessariu, dar au trebuitu se se convinga cu durere cumca la acésta recercare, nu tóte jurisdictionile si-au implinitu detorinti'a lorú, séu celu putienu n'au implinit'o cu necesaria rapediune, puntualitate si rigóre de lege.

Dupa ce acum jurisdictionile, conformu articulu de lege 42. din 1870. sunt ordinate si organizate cu totulu de nou; si dupa ce, conformu articulu de lege 18. din 1871. s'a inceputu prin comune o viétia nóua, socotu a fi la timpu ca se indreptu atiunea jurisdictioniloru si tóta energí'a lorú la aceea, ca densele se traga in cerculu lorú de activitate si intre agendele lorú

*) A se vedé nrulu precedentu

essecutarea legii de invetiamentu 38. din 1868. si a legii de industria 8. din 1872. si totodata jurisdictiunile nu numai se indrume organele lor essecutive, ca delocu se dee mana de ajutoriu la recercarea organelor legali anumite pentru efeptuirea legii de invetiamentu, ci anca jurisdictiunile se demande ca organele sale, candu ocaasionalminte cercetéza comun'a, se-si estinda atentiunea si asupr'a starii scólei si asupr'a umblarii prunciloru la scóla, se le constringa pre antistiele comunali la rigurósa essecutare a acelei parti din legea comunala carea o prive-sce pe densele, pentru leneviri se pedepséca atátu pre antistiele comunali câtu si pre parintii carii nu-si dau pruncii la scóla, si acolo, unde nu este anca edificiu de scóla si nu e invetiatoriu, séu unde acestia nu corespondu scopului, se nisuéca ca comun'a séu confessiunea se satisfacá câtu mai curendu acestei detorintie legiuite. Despre essecutarea ordinatiunilor emise in acestu modu jurisdictiunile, la ficare congregatiune de patrariu de anu, se céra socóta dela respectivele comune, si pe bas'a acestor repórté se intre si acésta cauza in raportulu ce trebue se mi se astérna mie intru intielesulu puntului 4. din §. 130. si a §-lui 132. din articulu de lege 38. dela 1868. Sum convinsu cumca onoratele autoritati, pentru implinirea detorintelor lor referitórie la efeptuirea instructiunii poporului sunt insufetite din acele-si motive, cari au condusu si pre legelatiune la facerea acestei legi si la emiterea ordinatiunilor privitórie la dens'a spre fericirea, poporului; in acésta convingere crédu si sperezu cumca onoratele jurisdictiuni vor essecutá acésta ordinatiune a mea, nu numai din detorintia catra essecutarea legii, ci si din indemnulu intrenu alu convingerii proprie. —

Prin acésta ordinatiune provocu pre onoratele jurisdictiuni ca intru intielesulu puntului 4. §. 130. din legea de invetiamentu se repórté aici in ficare patrariu de anu despre rezultatulu activitátei lor, dimpreuna cu a activitátei senatului de scóle comitatense, de asisderia sè se cuprinda acést'a si in raportulu anualu ce se mi se astérna intru intielesulu §-lui 132. din aceea-si lege. —

B.

Estrasu din rescriptulu Ministeriului reg. ung. de cultu si invetiamentu cu dtulu 28. Iuniu 1873. Nr. 15,196 adresatu Consistoriului rom. din Aradu.

Ilustritatea Ta mi-ai adusu la cunoscentia acele greutati si acele pedeci, cari, de dupa parerea sinodalui eparchialu, impedecca innaintarea si desvoltarea mai repede a cauzei instructiunii poporali confessionali, si cari pedeci se manifesta mai virtosu in dóue direptiuni:

1. Este acea lipsa de deobligare pentru autoritatile administrative si pentru comunele politice, de dupa carea ar fi indetorate se essecute dispusetiunile autoritatilor confessionali de scóla; si

2. unele dispusetiuni din legea instructiunii publice, privitórie la scólele populari confessionali, si respective lips'a de atari dispusetiuni in lege, cari se favoréca vietiei si desvoltarii scóloru confessionali.

Cu privire la aceste pedeci amu onóre a-Ti dá Ilustritatea Tale urmatóriele desluciri spre acomodare si spre gratiósá despunere mai departe.

Prin cerculariulu meu din 10. decembre, a anului trecut Nr. 32,488., am provocatu tóte municipiele, ca dispusetiunile autoritatilor confessionali de scóla in cause scolarie se le ajute la efeptuire si se le esecute, impunendu-li-se de detorintia ca totu-de-un'a se dee mana de ajutoriu la provocarea ce li s'ar face in asta privintia de catra autoritatile confessionali de scóla. Deci in asta privintia nu este lipsa de intregirea legii pentru instructiunea publica, cá, de dupa spiritulu legii, atentiunea si ajutorarea ce vinu de la autoritatile administrative, trebue sè se estinda nu numai a supr'a scóloru comunali ci si asupr'a desvoltarii scóloru populari confessionali, si dreptaceca avendu in vedere direptiunea si spiritulu articulu de lege 38. din 1868. acestu defectu alu legii, carele existe numai la aparintia, prin citatulu cerculariu alu meu este degiá suplinitu pe calea administratiunii publice.

Cu adeveratu, pre langa dispusetiunile legii si pre langa dispusetiunile administrative ce aparu necesarie la introducerea ei in viétia si la essecutarea aceleia, numai asia vom ajunge cu securitate la desvoltarea generala de cultura spre care nisuium, daca atátu de la guvern si de la organele lui câtu si de la autoritatile confessionali se va sterni in poporu si in singurateci sentiulu de detorintia ce se recere neaperatu la innaintarea si la inflorirea cauzei invetiamentului. In asta privintia togma biseri

cele si autoritatile bisericesci potu se esserce cea mai multa si cea mai segura influentia a supr'a poporului, pentru cá in suer'a loru autonoma de activitate, venindu in tóte dilele in coatingere cu credintiosii, au ocasiune se-i lumineze, se-i impártasiésca in spriginu moralu si materialu, si daca vor intrebuintiá bine tóte mediloccele ce li stau la despusetiune, fora indoiéla se va sterni in credintiosi sentiulu de detorintia. —

Legea nóstra pentru instructiunea publica fiindu basata pe principiulu instructiunii obligatórie, despune apriatu ca obligatulu copilu se cerceteze scól'a regulatu. Acésta despusetiune a legii, acolo unde se recere, guvernulu o aplica, si-i castiga valóre si pentru scólele confessionali pre calea municipieloru. —

Éra unde despusetiunile autoritatilor bisericesci in cause scolarie ar remané fara de resultatu, fie din caus'a indiferentismulu credinciosiloru séu din alta ori care cauza, si referéca-se aceste despusetiuni ori la cladirea si sustinerea edificieloru de scóle confessionali, ori la asecurarea salarierii invetiatoriloru ori la efeptuirea obligamentulu de a cercetá scól'a, — acolo essecutarea acestor dispusetiuni se póte acum ajunge pre calea administrativa. In asta privintia autoritatile confessionali se potu adresá nemedilocitu la autoritatile administratiunii publice.

De altmintrelea cu stima Te rogu pre Ilustritatea Ta, ca acele casuri concrete, ce dóra s'ar intemplá, si in cari autoritatile administrative—in butulu desu citatulu meu cerculariu — ar denegá autoritatiloru confessionali spriginulu si ajutorarea receruta, se binevoiesci a mi le insciéntia mie, ca se potu face pasii necesari mai departe.

Budapest'a, in 28. juniu, 1873. Din incredintiarea dlui ministru: Gedeonu Tanárky, m. p. secretariu de statu. —

„Jesuitii à la Goldisiu etc.“

„Óre nu este pecatu de Ddieu — dice „Albina“ in Nr. 89. despre „Lumina“ — sè se arunce denarii nostri bisericesci pre o astfelu de fóia, in care iesuitii à la Goldisiu, etc. strica papirulu celu scumpu, publicandu pamfleturi miserabili etc. etc.“

La acestu titlu nou cu care ne onoréza Domnulu dela Albina, s'ar poté dice pe scurtu cu umoristulu Martiale:

Rumpitur invidia quidam Quod me Roma legit; rumpitur invidia.

Rumpitur invidia, quod amamur, quodque probamur.

Rumpatur quisquis rumpitur invidia.

Relativu la moral'a si pretinsele pamfleturi miserabile din „Lumina“: se obsérva, cá ele nu sunt alta decâtu antidotu fórté nimeritu si eficace pentru moral'a si articlii edificatori ai acelor crestini dela „Albina“, cari voiescu moralmente a omóri pre altii.

Moral'a nóstra e justificata prin caderea vóstra!

Redactorulu acestei foi e gata preabucurosú a vi-face placere, si a depune acést'a sarcina in manile acelei corporatiunii respectabile, din a carei incredere o pórtá; decâtu relativu la scopulu dlui dela „Albina“, fia-mi permisú a me folosi de unu esemplu istoricu, care in miniatura se póte aplicá la noi: Philipu imperatulu Macedoneniloru atátu de astutiosú in cugetarile sale, pecátu de curagiosú in resbelu, dupa câte-va loviri fatale pentru densulu, tramise la Atheneni soli, scriindu-le astfelu: „Barbati Atheneni, de vreti sè incete resbelele si sè fia pace intre noi: se cere unu lucru, adeca, sè alungati pre toti oratorii din cetatea Vóstra, cá ei sunt, cari cu discursurile lor maestrite iudémna poporulu la arme, sémena discordi'a si turburarea si sunt caus'a calamitatií resbelului.“

Mare parte din Atheneni erau incantati de acestu tonu sirenicu, si decisera sè alunge pre toti oratorii din Athen'a, intre cari erau si Aristide, Focion si Demostene. Acést'a din urma inse presentandu-se inaintea poporului, vorbi astfelu: „Barbati Atheneni! Voi sunteti plecati a face voi'a lui Philipu, si noi asisderea suntemu dispusi a ascultá comand'a vóstra; noi plecamu in data; dar pentru amorulu ce avemu catra patria, vremú sè vi spu-

nemu anteu o fabula: „Lupulu a tramisu soli la oi, di-cendule, de vor sè aiba pace cu elu, sè alunge cãni dela turma, cari latra si facu mare turburare. Oile se invoira la propunerea lupului si decisera sè indeparteze pre cãni. Atunci dise unulu dintre cãni: „Oilor! Nu intiegeti voi, de ce poftesce lupulu sè ne alungati? Scopulu lui nu e sè faceti pace cu elu, ci ca sè remaneti fara pazitori, spre a poté veni nóptea sè ve rapésca si sè ve manance un'a câte un'a.

Oile judecandu cuvintulu acest'a bine, au lasatu pre canii lor la turma. Asia Athenenii — dupa ce fusera in curatu cu planulu lui Philipu — n'au alungatu pre Oratori.

Unulu din Jesuiti.

Santirea apelor la diu'a S. Ioanu botezatoriulu in Bucuresti.

Nimicu mai maretiu si mai grandiosu nu se pare ca acea multime de poporu care se póte vedea la santirea apelor in Bucuresti, de si se intempla, cà de multe ori suffa ventulu celu mai rece de càtra imperiulu Rusescu, numitu Criveti, in càtu chiaru lemnele pocnescu de gieru, si ce este mai admirabilu, acelu geru cumplitu, mai nainte de santirea apelor cu càteva ore înceta si se mai móie, par' cà insasi Dumnedieirea simanifestédia misteriuu seu asupr'a acestei mari serbari, carea numai in Santu-Petruburgu se mai tiene cu asia mare pompa, càci tóte cele lalte capitale mari ale Europei sunt de parte de a egalidiá, de parte sunt tóte cetatile Orientului cu talismanurile loru, pentru cà ori cine, care a vadiutu acèsta prea frumósa serbare, i va ramané unu suveniru sañtu si curatu in anim'a lui; fia ori ce strainu de pre fati'a pamentului, inca se va inchiná cu respectu si va laudá acèsta ceremonie imposanta si maiestetică, ce sè face sub ceriulu liberu pre tiermuri Dambovitiei, intre masin'a de apa si dividie, hotelulu de Franci'a si casin'a la podulu de fieru, pe unu terenu de stulu de largu, unde se vedu mii de mii de ómeni din tóte clasele societatiiloru, ostire multa asediata in ordinea cea mai frumósa, calarime mandra, tunuri giutate si chesóne, drapele sante mai de pre la tóte templele mari, aquil'a Romana cu crucea de auru in gura pare ca se pléca marindu puterea Dumnedieului celui prea in-naltu, poporulu estasu de fericire unde chiamatu de liber'a sa vointia face rugatiune santa in onóra Diditoriului lumei, vede flórea si marirea tieri sale, vede ori ce póte dori unu muritoriu.

O frumósa di! o parinte gratiosu care arati unu farmecu si o bucuria pre fetiele tuturoru, cum voiu poté admirá marirea Ta, cum nu voiu privi cu placere la acea multime de ministri a lui Christu, la sute de cantareti, cari abia si-facu locu pintre multime luandu o directia càtra pavilionulu verde, unde sta metropolitulu si domnitoriulu tieri incungiuratu de tóte notabilitatile civile si militare, si unde intre sgomotulu aloru sute de campane si bubuitulu tunurilor se pléca toti la signalulu bine cuventarei crucei. O adeverata fericire pamentésca! adeverate imnuri religióse, adeverata tiéra carea poti glorificá si marí pre Dumnedieu, adeveratu poporu, pléca numai in nainte, inplinesce-ti chiamarea si fá voi'a celui eternu.

Si cu dreptu cuventu cà privindu la acea multime a carui margini se perdu, nu numai pre pamentu, ce si in balcóne si pre acupetamentele curtutiiloru, e o lume multa si ne descrisa, spuna strainii care locuescu in Bucuresti, marturisésca ei adeverulu, cà eu nu potu laudá nici a sut'a parte din destulu frumseti'a acestei mari serbari. Fia! cà va veni timpulu, candu se vor cunoşce adoratorii si candu fiesce care si-va luá plat'a sa.

T. Benchizianu.

Preotulu cortesiulu.

In 8 Decembre s. v. se va intemplá alegerea de notariu comunalu in notariatulu Aciuti'a, in care postu se afla de presinte unu magiaru. Vediendu respectivulu not. cumca-i va fi cadearea a umblatu tramitiendu pre la preoti pre unii si altii pentru a ii cumperá pe partea lui, inse fiindu respectivii preoti romani adeverati, si interesanduse multa de sórtea poporului siesi incredintiatu nu s'au lasatu sedusi de corifeii, cari amblau cu bani si alte midilóce. — Vediendu magiarulu cà cu acesti corifei nu i succede, si-a capetatu pre bravulu preotu din Aciu'a Ioanu Vusdea, carele luni in 1 Decembre n. dela a médiadi se afla in crisisim'a din Plescuti'a, unde petrecu pana sér'a la 9. óre, de

unde apoi se luá la cortesi pentru not. magiaru; mérsa la preotulu din Aciuti'a N. Harduti si de-acolo la J. Farcasiu preotulu din Plescuti'a, pentru a-ii seduce; inse acestia ca romani buni si adeverati fi ai poporului nu s'au lasatu sedusi, de si le promise cortesiulu bani, fiindu cà ei se interesédia mai multu de poporulu seu, decâtu de interese marsiave; ne dóre si ne pare reu de bravulu preotu J. Vusdea, fiindu cà s'a facutu unélt'a altoru neamuri straine pentru interesu privatu, — ba cei mai multu elu nici nu apartiene la notariatulu din Aciuti'a, ci sciindu elu cà i se platesce, a venitu dintr'altu notariatu. *) —

Zarandanli, fiii poporului.

Micalac'a ²¹ Novembre 1873.
₈ Decembre

„Respunsu.“

La provocarea modesta a invetiatoriului ortodossu Euthimiu Bugariu din „Sioimosiu“ ceruta in „Albina“ Nr. 87. ca adeca se-i aratu in publicu. cari sunt aceia ce au beutu rachiul din butea ce a fostu depusa la siogorulu seu? — éta pre scurtu punu la vedere: Teodoru Rosic'a mortu de beatu, éra ametiti de fire pentru beutur'a din bute: Teodoru Muresianu, Teodoru Tornea, Mitru Dreuceanu, Mitru Pale'a, Vas'a Stoianu, Teodoru Bugariu (senior) Netii Ilia, Pavelu Bugariu; éta cà-ti aratu aci nóa, deca nu esti indestulitu cu acestia, ti mai potu aretá si 20, cari au beutu din butea de rachiul apoi inca si neamurile Dtale, dar ti potu aretá si omeni dintre betranii satului cari dici cà au facutu scól'a, si cari asisderia au gustatu din beutur'a din bute. —

Cugetu cà acumu vei fi cu tóte in curatu. —

Constante Comlosianu,
notariu comunalu.

*) Acèsta corespondintia nu ar avé locu in „Lumina“ de nu ar contiené invinuire vatematórie de onestátea preotiesca; o publicaramu cu atât'a mai alesu, cà suntemu rugati spre acést'a de 3 barbati respectabili, si in sperantia cà parintele invinuitu — pre carele lu-cunoşcemu si stimamu inca din trecutu — va fi in stare a-si aperi nevinovat'a sa. *Red.*

Concursu.

1

1) Pentru Statiunea invetiatorésca din Ignessi cu salariulu 100 fl. 4 cubule grau, 4 cubule cucurudiu 8 orgii lemne cartiru si gradina de legumé; 12 jugere pamentu care in sa mai multu pentru pascutu. —

2) Pentru Statiunea invetiatorésca din Mineadu, totu cu acela salariu de mai susu.

Doritorii de a ocupá un'a din aceste statii sunt avisati a-si trimite recursurile loru — instruite in intielesulu statutului organicu adresate càtra comitetulu parochialu — unde dorescu a fi alesi — subscrisului in B. Sebesiu pana in 27 Decembr. st. ve. ér alegerea se va tiene in 30 Dec. st. v. totu odata recurrentii, au baremu un'a data, a se infacisá in respectivele comune cu ocaziunea carei-va serbatori pentru de a-si dá dovéda despre desteritatea loru in tipicu si cantari. Cei cu testimoniu de cualificatiune voru avea preferintia.

B. Sebesiu, ²³/₁₁ 1873.

Hic Bosganu,
inspectoru.

Concursu

2

pentru postulu invetiatorescu in comun'a Paneov'a, tractulu protteralu alu Hasiasului pana in 2. Decembre a. c. candu va fi si alegerea.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a substerne recursele scrise cu man'a proprie, si adresate comitetului parochialu din Paneov'a — si substernute D. Inspectoru scolaru cercualu Georgiu Petroviciu in Budintiu — instruite cu testimoniu despre, absolvarea preparandiei, despre esamenulu de cualificatiune, despre alte pregatiri, si de moralitate pana in diu'a mai susu insemnata; totu odata aspirantii la acestu postu au in un'a din dumineci séu serbatori a se presentá la biserica pentru a dovedi desteritatea in tipicu si cantare.

Emolumentele legate de acestu postu suntu:

- 1.) cortelu liberu cu gradina de legumi.
- 2.) 80 fl. v. a.
- 3.) 15 meti grau.
- 4.) 15 meti cucurudiu.
- 5.) 8 orgii de lemne.
- 6.) 2 jugere de livada.

Paneov'a, 11. Noembre 1873.

Comitetulu parochialu,

in contielogere cu D. Inspectoru de scóle cercualu